

Дата: 29.09.2023

Клас: 9 – А

Предмет: Трудове навчання

Урок №:5

Вчитель: Капуста В.М.

**Біоніка як наука про створення об'єктів
та технологій. Застосування елементів
біоніки у процесі створення форми
виробу. Складання плану роботи**

Мета уроку:

- Дізнатися що вивчає наука “біоніка”;
- навчитися використовувати методи біоніки під час виготовлення виробу;
- вчитися розраховувати орієнтовний бюджет проєкту.
- планувати роботу з виконання проєкту.

Біоніка

від грецького біон-елемент життя , буквально
той що живе.

**БІОНІКА НАУКА ПРО ВИКОРИСТАННЯ В
ТЕХНІЦІ, АРХІТЕКТУРІ ТА ДИЗАЙНІ
ЗНАНЬ ПРО КОНСТРУКЦІЮ ТА ФОРМУ,
ПРИНЦИПИ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ
ПРОЦЕСИ ЖИВОЇ ПРИРОДИ.**

**ОСНОВУ БІОНІКИ СТАНОВЛЯТЬ
ДОСЛІДЖЕННЯ ПО МОДЕЛЮВАННЮ
ЖИВИХ СИСТЕМ.**

У чому суть художнього конструювання?

- Відкриття винахідників чи науковців, створення архітектурних споруд або художніх творів - це прояв творчості і водночас проєктування в певній галузі людської діяльності. Однак найталановитішим творцем прекрасного вважають природу - саме вона є невичерпним джерелом натхнення.
- Якими дивовижно схожими на живі істоти бувають інструменти, механізми та машини! Зображені вироби сконструйовано на основі біоніки, вони нагадують предмети живої природи.

Мал. 94. Біоніка в промисловості

Мал. 95. Симетрія в природі й техніці

- Із часом стало зрозумілим, що будь-який організм - від комахи до слона - є досконалою конструкцією. Знання про природу почали привертати до себе дедалі більшу увагу конструкторів і використовуватися в будівництві й архітектурі, народних промислах і ремеслах.
- Так, наприклад, природний закон вітрових навантажень впливає на форму крони дерев (вона нагадує конус із вершиною вгорі). Її використовували та використовують архітектори, проєктуючи різноманітні споруди - від всесвітньо відомої піраміди Хеопса до Ейфелевої вежі.

а

б

Використання природної форми в архітектурних спорудах:

- Цікавий підхід у біонічному стилі ми можемо спостерігати в проєктуванні сучасних будівель - наприклад, споруди у вигляді вітрил, багатоповерхівки у вигляді спіралі ДНК, балкони якої зміщені один відносно одного і вкриті рослинністю

а

б

Використання біоніки в проєктуванні будівель: а - Сіднейський оперний театр б - багатоповерхівка у вигляді спіралі

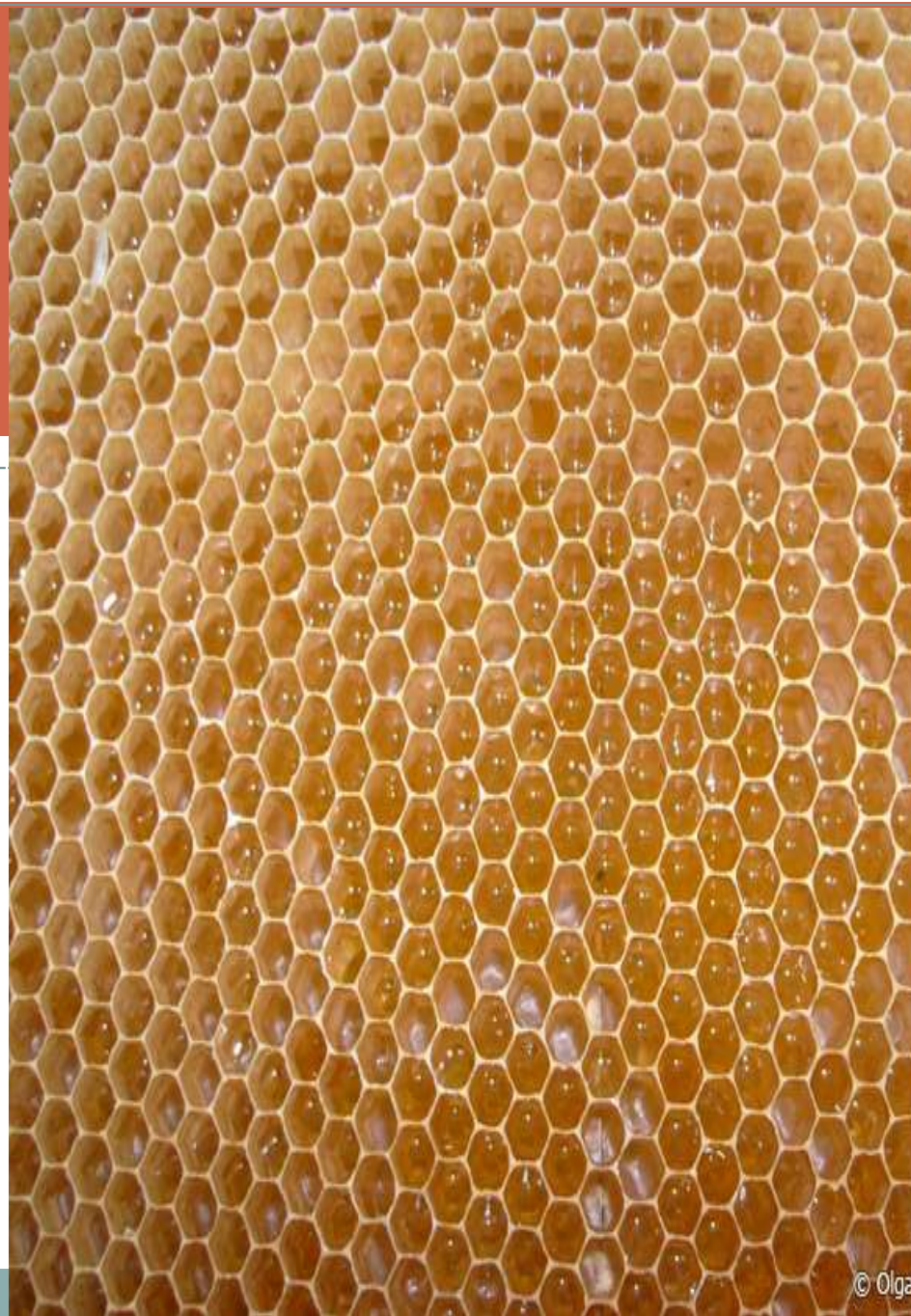
1960р.У Дайтоні(США)-відбувся
перший симпозіум із біоніки, який
офіційно закріпив народження нової
науки.

СИМВОЛ БІОНІКИ , ЯКА

- ОБ'ЄДНУЄ БІОЛОГІЮ,
МАТЕМАТИКУ,
ТЕХНОЛОГІЇ-
ПЕРЕХРЕЩЕНІ
СКАЛЬПЕЛЬ,
ПАЯЛЬНИК ТА ЗНАК
ІНТЕГРАЛА.

© Olga

Напрямки біоніки

архітектурно-будівельний

**Конструкція Останкінської
телевежі побудована за
аналогією будови стебла злаків ,
які мають кільце**

puk.kiev.ua

- **Напрямки біоніки:**
- **а) архітектурно-будівельна.**

- Створення дірчастих конструкцій .
- Всім добре знайома Ейфелева вежа заввишки 300м, вагою – 9 тис.тонн (м. Париж). За основу покладено принцип будови кісток – це губчаста речовина. Найвища залізна споруда міста Парижа – Ейфелева вежа – прикраса Всесвітньої виставки 1889 р. Вражають її технічні дані: більш ніж 15 тис. металевих деталей, з'єднаних двома мільйонами заціпок.

м.Париж-Ейфелева вежа-прикраса Всесвітньої виставки 1889р.

Метод функціональних аналогій

- Процес розробки нових моделей на основі біологічних форм є **методом функціональних аналогій**.
- Спочатку дизайнер уважно спостерігає за природними об'єктами, проводить порівняльний аналіз живих об'єктів і об'єктів, створених людьми. Після цього він робить висновки про доцільність застосування чи вдосконалення технічних об'єктів. Наприклад, об'ємна конструкція багатьох споруд є результатом вивчення природних форм (кукурудзяного качана, раковини, яйця).

Фізкультхвилинка

Метод функціональних аналогій

**Метод функціональних аналогій-
процес розробки нових моделей на основі біологічних форм**

Оболонки у формі яйця

ПРОЕКТ «ПИСАНКА»

Ciudad de las Artes y de las Ciencias - Valencia, Spain
Photo courtesy of Santiago Calatrava SA

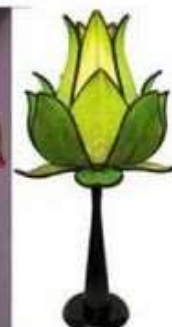
Біонічні форми в інтер'єрі

а

б

в

Найвідповідальніший момент у роботі **дизайнера** — дослідження живої природи. Робота **художника-конструктора** із природними аналогами полягає не лише в простому порівнянні, а в пошуку методів і способів технічного моделювання біологічних процесів.

- Щоб створити нову річ, яка матиме оригінальну форму та незвичне оздоблення, насамперед потрібно зробити її макет або модель. Виготовляють їх з недорогих матеріалів, які легко піддаються обробці (папір, картон, пластилін, глина, пінопласт, текстильні матеріали, деревина та ін.). З пластиліну, наприклад, можна легко відтворити будь-яку природну форму. Але зазвичай такі витвори можуть деформуватися під дією сонячного проміння або навіть від легкого дотику. Тому в художньому конструюванні використовують багато інших матеріалів. З картону створюють макети інтер'єрів кімнат. З паперу й текстильних матеріалів - нові моделі одягу, іграшок, сувенірів тощо. З пінопласту вирізають макети будинків та садиб. Деревину застосовують для створення макетів нових меблів, а також для моделювання суден, літальних апаратів, транспортних засобів.

Ескіз виробу

Макет виробу

Біоформи в одязі

Назва окремих швейних виробів часто вказує на їхній природний аналог. Покрій рукава за формою крила кажана (рукав кімоно).

Біоформи в одязі

Біоформи

3.1 Phillip Lim

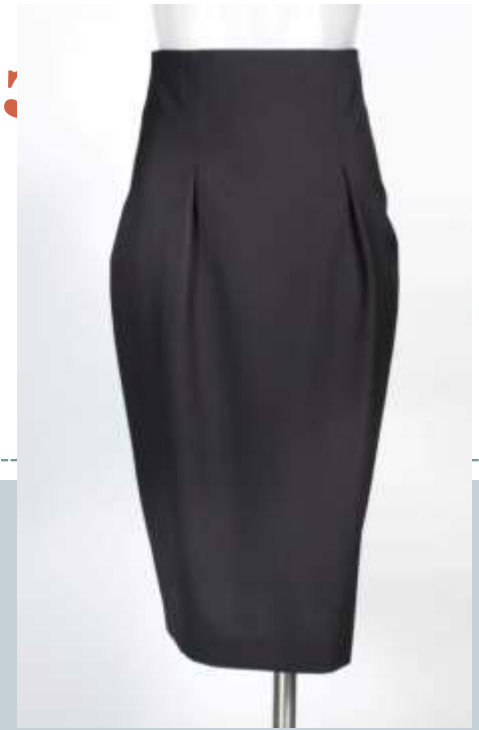

Hanji Y

Lanvin

Біоформи в одязі

Спідниця у
формі квітки
«ТЮЛЬПАН»

Планування роботи

- Визначити мету творчого проєкту.
- Обговорити тему з батьками на предмет необхідності такого виробу, його практичного застосування, наявності матеріалу.
- Дібрати інформацію про виріб в інформаційних джерелах.
- Проаналізувати моделі-аналоги виробів.
- Виконати ескізний малюнок свого виробу.
- Підготувати матеріали, дібрати обладнання та інструменти.
- Розробити технологічні картки послідовності виготовлення виробу, підібрати технологію його виготовлення.
- Виготовити виріб.
- Розрахувати собівартість виробу.
- Виконати міні-маркетингові дослідження.
- Захистити проєкт.

Орієнтовний розрахунок бюджету проєкту

1. Розрахунок витрат матеріалу (М)

Матеріали	Ціна (за 1кг, м, см, шт.) (грн)	Витрати матеріалів (кг, м, см, шт.)	Вартість витрат (М), (грн)
Разом:			

2. Розрахунок витрат електроенергії (E): $E = P \times t \times B$

Споживач електроенергії	Потужність споживача кВт/год (P)	Тривалість роботи, год (t)	Вартість тарифу на електроенергію, грн/кВт (B)	Вартість спожитої електроенергії, грн (E)
Разом:				

3. Відрахування на амортизацію (А) інструментів, обладнання, які складають 10% від їх собівартості на 1 робочу зміну (6 год.): $A = B_i \cdot Ч_z \cdot 0,1$

Назва інструменту, обладнання	Вартість інструменту, обладнання, грн (B_i)	Час зношення обладнання, дні (1 рік-300 роб. дн.) ($Ч_z$)	Амортизаційні відрахунки, грн (А)
Разом:			

4. Розрахунок витрат на оплату праці ($B_{оп}$)

- 1 O_n - умовна оплата праці робітника за 1 годину =грн/год
- 2 $Ч_v$ - час, витрачений на виготовлення виробу =год
- 3 $B_{оп}$ - витрати на оплату праці ($B_{оп} = O_n \times Ч_v$) =грн

- **Домашнє завдання**

- Опрацювати опорний конспект.
- Виконати ескіз власного виробу.
- **Зворотній зв'язок: Human** або ел. пошта valentinakapusta55@gmail.com